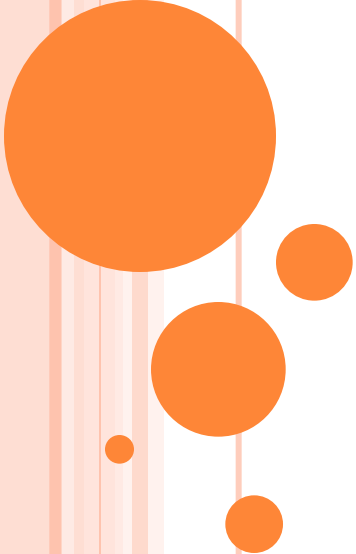

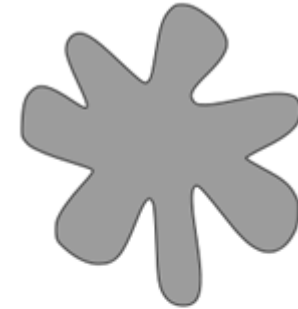
NAZYWANIE KSZTAŁTÓW, KSZTAŁTOWANIE NAZW

O znaczeniu asemantycznych skojarzeń nazw dla projektowania logo

Bartosz Mozyrko
mozyrko.bartosz@gmail.com

EKSPERYMENT WOLFGANGA KÖHLERA

- W 1929 roku W. Köhler zaprezentował grupie osób zamieszkującym Teneryfę dwie pary figur.
- Następnie poprosił o przyporządkowanie do każdej z nich po jednej z dwóch nazw do wyboru: "takete" oraz "baluba".
- W wyniku eksperymentu udało się zaobserwować bardzo silną zbieżność w przypisywaniu nazw do figur.

EKSPERYMENT RAMACHANDRANA I HUBBARDA

- W 2001 roku Vilayanur Ramachandran i Edward Hubbard powtórzyli eksperyment Köhlera zastępując wyraz „takete” słowem „kiki”, a „baluba” słowem „buba”.
- Badanym zaprezentowano dwie figur wraz z następującą instrukcją: *W marsjańskim języku, jedna z tych dwóch figur nosi nazwę „buba”, druga to „kiki”. Spróbuj odgadnąć, która z nich to „buba”, a która to „kiki”.*
- W 95% przypadków osoby poddane eksperymentowi łączyły wyraz „kiki” z figurą o ostrych rogach, a wyraz „buba” z figurą o obłym kształcie.

EKSPERYMENT I – BADANIA WŁASNE

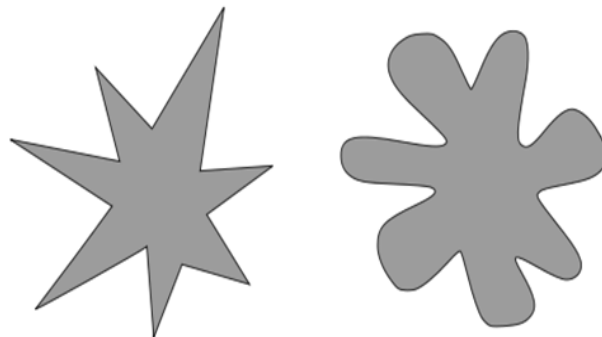
- W eksperymencie pierwszym przebadano 60 osób.
- Postanowiono przyrzeć się bliżej roli, jaką w zjawisku odgrywają samogłoski.
- Przyjęto następującą hipotezę badawczą: przypisanie nazw do figur będzie zależne od występujących w nazwie samogłosek („i”, „a”, „u”).
- Badanie przeprowadzono na podstawie papierowych kwestionariuszy.

EKSPERYMENT I – KWESTIONARIUSZ

Celem niniejszej ankiety jest zbadanie preferencji nazywania przedmiotów u ludzi w zależności od prezentowanego im kształtu. Dlatego też prosimy Cię o przyjrzenie się poniższym dwóm obrazkom oraz zaznaczenie, która nazwa według Ciebie pasuje najbardziej do każdego z nich (prosimy o wybór tylko jednej nazwy z każdej z kolumn).

Poniższe kształty nazwę:

KIKI	BIBI
KAKA	BABA
KUKU	BUBU

Ankieta została wypełniona przez:

Kobietę	
Mężczyznę	

W wieku lat.

EKSPERYMENT I – CZWOROKĄT SAMOGŁOSKOWY

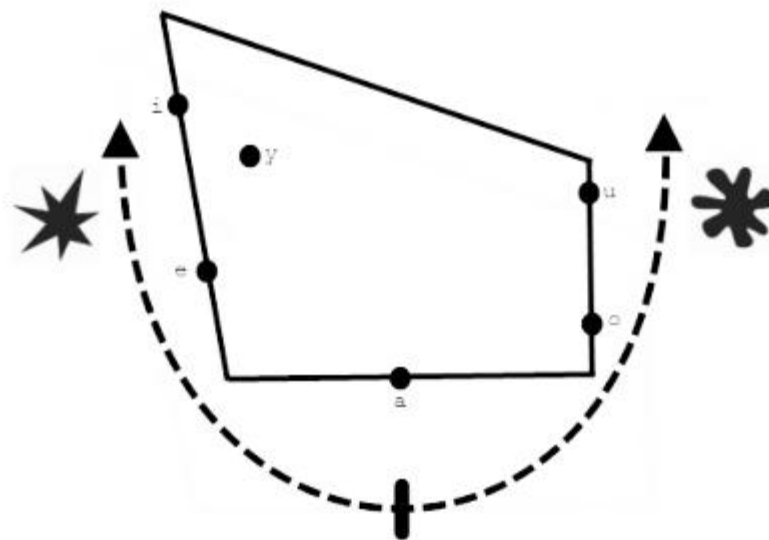
EKSPERYMENT I – WYNIKI

- Do obliczenia istotności statystycznej posłużono się odmianą testu chi-kwadrat.
- W obu grupach figurze ostrej przypisywano najczęściej nazwę z samogłoską „i” ($\chi^2=25,800$, $p<0,001$ w grupie pierwszej oraz $\chi^2=24,800$, $p<0,001$ w grupie drugiej).
- Figurze obłej przypisywano najczęściej nazwę z samogłoską „u” ($\chi^2= 18,600$, $p<0,001$ w grupie pierwszej oraz $\chi^2= 10,400$, $p<0,001$ w grupie drugiej).

			
KIKI	23	BUBU	21
KAKA	5	BABA	6
KUKU	2	BIBI	3

			
GIGI	22	PUPU	16
GAGA	8	PAPA	12
GUGU	0	PIPI	2

EKSPERYMENT I – WYRÓŻNIONE KONTINUUM

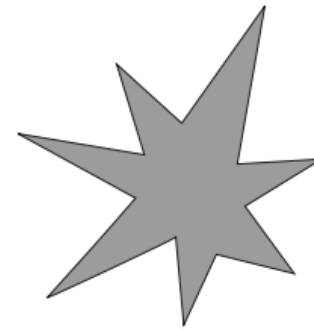

EKSPERYMENT II – BADANIA WŁASNE

- Na podstawie wyników uzyskanych w eksperymencie pierwszym poczyniono założenie o „kontinuum ostrości/obłości” dla samogłosek.
- Przypisanie figur do nazw odbywało się na podstawie **skojarzeń**.
- Celem eksperymentu drugiego było sprawdzenie, które z nazw zostaną lepiej **zapamiętane** w zależności od figury towarzyszącej.
- Przyjęto następujące hipotezy badawcze:
 - zaobserwowana w eksperymencie pierwszym zbieżność zajdzie dla większej grupy nazw ze współdzielonymi **samogłoskami** „i”, „a”, „u”,
 - zmiana spółgłosek w obrębie nazw będzie miała wpływ na procent opamiętanych par figura-nazwa - możliwe będzie rozróżnienie **spółgłosek** „ostrych” od „obłych”.

EKSPERYMENT II – BADANIA WŁASNE

- W eksperymencie drugim wzięło udział 150 osób podzielonych na 5 grup.
- Każdej grupie (N=30) pokazywano określony zestaw 18 bodźców do zapamiętania.
- Eksperyment składał się z dwóch bloków: „zapamiętaj” oraz „odpamiętaj”.
- Wyrazy zostały przypisane do figur w każdej grupie „na sztywno”, natomiast kolejność ekspozycji zestawów była losowa.

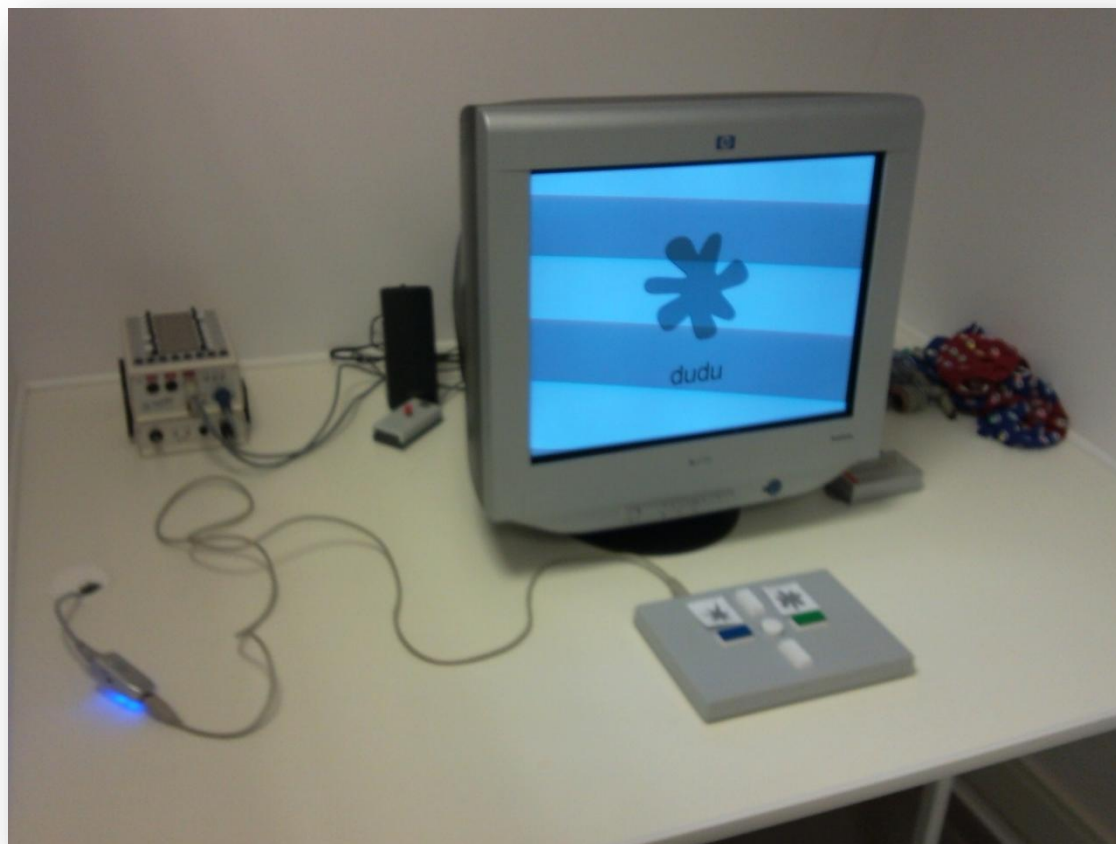

gugu

EKSPERYMENT II – TESTOWANE NAZWY

spółgłoska \ samogłoska	i	a	u
b	bibi	baba	bubu
p	pipi	papa	pupu
d	didi	dada	dudu
t	titi	tata	tutu
g	gigi	gaga	gugu
k	kiki	kaka	kuku
c	cici	caca	cucu
w	wiwi	wawa	wuwu
f	fifi	fafa	fufu
z	zizi	zaza	zuzu
s	sis	sasa	susu
m	mimi	mama	mumu
n	nini	nana	nunu
r	riri	rara	ruru
l	lili	lala	lulu

EKSPERYMENT II – APARATURA BADAWCZA

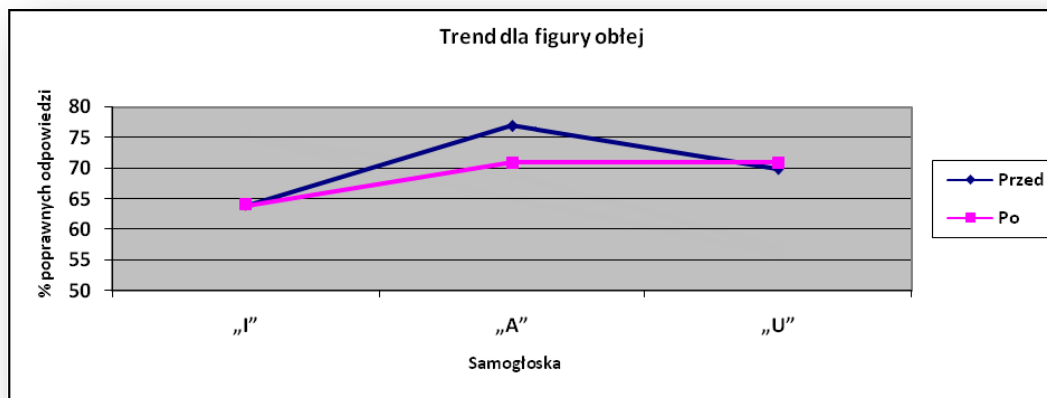
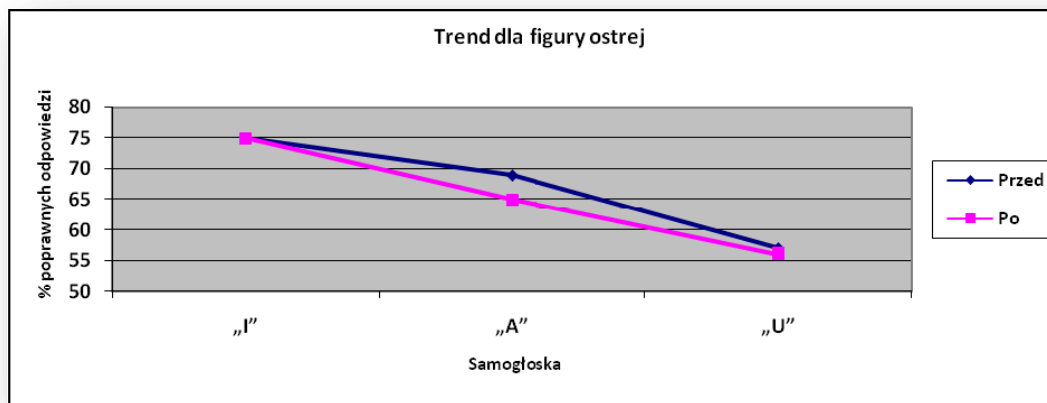
EKSPERYMENT II – SAMOGŁOSKI

★						✱					
Nazwa („I”)	Popr. odp.	Nazwa („A”)	Popr. odp.	Nazwa („U”)	Popr. odp.	Nazwa („I”)	Popr. odp.	Nazwa („A”)	Popr. odp.	Nazwa („U”)	Popr. odp.
bibi	63,33%	baba	56,66%	bubu	63,33%	bibi	73,33%	baba	90,00%	bubu	73,33%
pipi	63,33%	papa	73,33%	pupu	56,66%	pipi	80,00%	papa	73,33%	pupu	76,66%
didi	73,33%	dada	53,33%	dudu	53,33%	didi	60,00%	dada	90,00%	dudu	66,66%
titi	76,66%	tata	90,00%	tutu	36,66%	titi	50,00%	tata	80,00%	tutu	60,00%
gigi	73,33%	gaga	70,00%	gugu	43,33%	gigi	63,33%	gaga	76,66%	gugu	80,00%
kiki	93,33%	kaka	73,33%	kuku	80,00%	kiki	46,66%	kaka	86,66%	kuku	60,00%
cici	80,00%	caca	80,00%	cucu	50,00%	cici	60,00%	caca	83,33%	cucu	70,00%
wiwi	76,66%	wawa	86,66%	wuwu	30,00%	wiwi	53,33%	wawa	90,00%	wuwu	60,00%
fifi	70,00%	fafa	60,00%	fufu	73,33%	fifi	63,33%	fafa	73,33%	fufu	60,00%
zizi	83,33%	zaza	53,33%	zuzu	63,33%	zizi	63,33%	zaza	50,00%	zuzu	63,33%
sisi	83,33%	sasa	70,00%	susu	56,66%	sisi	76,66%	sasa	86,66%	susu	83,33%
mimi	50,00%	mama	86,66%	mumu	43,33%	mimi	73,33%	mama	100,00%	mumu	86,66%
nini	80,00%	nana	56,66%	nunu	63,33%	nini	86,66%	nana	60,00%	nunu	63,33%
riri	86,66%	rara	76,66%	ruru	83,33%	riri	40,00%	rara	50,00%	ruru	70,00%
lili	73,33%	lala	53,33%	lulu	63,33%	lili	73,33%	lala	70,00%	lulu	76,66%
75,00%		69,00%		57,00%		64,00%		77,00%		70,00%	

EKSPERYMENT II – SAMOGŁOSKI

★						✱					
Nazwa („I”)	Popr. odp.	Nazwa („A”)	Popr. odp.	Nazwa („U”)	Popr. odp.	Nazwa („I”)	Popr. odp.	Nazwa („A”)	Popr. odp.	Nazwa („U”)	Popr. odp.
bibi	63,33%	baba		bubu	63,33%	bibi	73,33%	baba		bubu	73,33%
pipi	63,33%	papa		pupu	56,66%	pipi	80,00%	papa		pupu	76,66%
didi	73,33%	dada	53,33%	dudu	53,33%	didi	60,00%	dada	90,00%	dudu	66,66%
titi	76,66%	tata		tutu	36,66%	titi	50,00%	tata		tutu	60,00%
gigi	73,33%	gaga	70,00%	gugu	43,33%	gigi	63,33%	gaga	76,66%	gugu	80,00%
kiki	93,33%	kaka		kuku		kiki	46,66%	kaka		kuku	
cici	80,00%	caca	80,00%	cucu	50,00%	cici	60,00%	caca	83,33%	cucu	70,00%
wiwi	76,66%	wawa		wuwu	30,00%	wiwi	53,33%	wawa		wuwu	60,00%
fifi	70,00%	fafa	60,00%	fufu	73,33%	fifi	63,33%	fafa	73,33%	fufu	60,00%
zizi	83,33%	zaza	53,33%	zuzu	63,33%	zizi	63,33%	zaza	50,00%	zuzu	63,33%
sisi	83,33%	sasa	70,00%	susu	56,66%	sisi	76,66%	sasa	86,66%	susu	83,33%
mimi	50,00%	mama		mumu	43,33%	mimi	73,33%	mama		mumu	86,66%
nini	80,00%	nana	56,66%	nunu	63,33%	nini	86,66%	nana	60,00%	nunu	63,33%
riri	86,66%	rara	76,66%	ruru	83,33%	riri	40,00%	rara	50,00%	ruru	70,00%
lili	73,33%	lala		lulu	63,33%	lili	73,33%	lala		lulu	76,66%
75,00%		65,00%		56,00%		64,00%		71,00%		71,00%	

EKSPERYMENT II – SAMOGŁOSKI

EKSPERYMENT II – SPÓŁGŁOSKI

★		✱		✱ – ★
Nazwa („K”)	Popr. odp.	Nazwa („K”)	Popr. odp.	Różnica
kiki	93,33%	kiki	46,66%	-46,67%
kaka	73,33%	kaka	86,66%	13,33%
kuku	80,00%	kuku	60,00%	-20,00%
82,22%		64,44%		-17,78%

- Wyliczając różnicę poprawnie udzielonych odpowiedzi dla tych samych nazw można wskazać, która spółgłoska miała wpływ na lepsze zapamiętanie nazwy z daną figurą.

EKSPERYMENT II – SPÓŁGŁOSKI

Spółgłoska	Wynik
M	26,67%
B	17,78%
S	12,22%
P	12,22%
D	12,22%
G	11,11%
L	10,00%
W	3,34%
N	3,33%
C	1,11%
F	-2,22%
T	-4,44%
Z	-7,78%
K	-17,78%
R	-28,88%

- Należy zaznaczyć, że wyniki zaprezentowane w tabeli odnoszą się do wybranego (arbitralnie) sposobu klasyfikacji spółgłosek dokonanego po zebraniu wyników z badań.

EKSPERYMENT III – BADANIA WŁASNE

- W eksperymencie trzecim przebadano 90 osób.
- Badanie przeprowadzono na podstawie papierowych kwestionariuszy.
- Nazwy zostały utworzone na podstawie wyników uzyskanych w dwóch poprzednich eksperymentach.

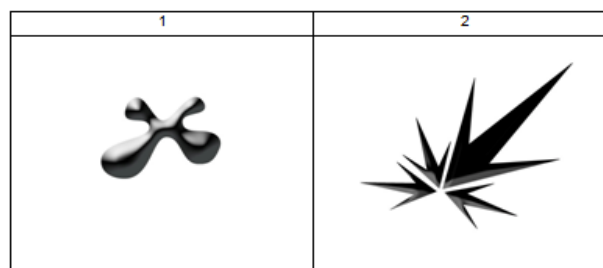
Utworzone nazwy „ostre”	Utworzone nazwy „obłe”
RITEKA, KETARI, TAKIRE	BULADO, PAMULA, MASUGO

- Figury zostały wykonane przez profesjonalnego grafika w taki sposób, aby swoim wyglądem w jak największym stopniu przypominały prawdziwe sygnety.
- Przyjęto następującą hipotezę badawczą: figury o ostrych zakończeniach przypisywane będą częściej do nazw sklasyfikowanych jako „ostre”, a figury o obłych zakończeniach do nazw sklasyfikowanych jako „obłe”.

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ

Celem niniejszej ankiety jest zbadanie preferencji nazewnictwa figur u ludzi w zależności od prezentowanego kształtu.

Dlatego też, prosimy Cię o przyjrzenie się dwóm figurom...

...oraz zaznaczenie, która z nich najbardziej pasuje do zaproponowanych poniżej nazw.

Wybierz po jednej figurze dla każdej z nazw, wpisując odpowiedni numer w pusty kwadrat.

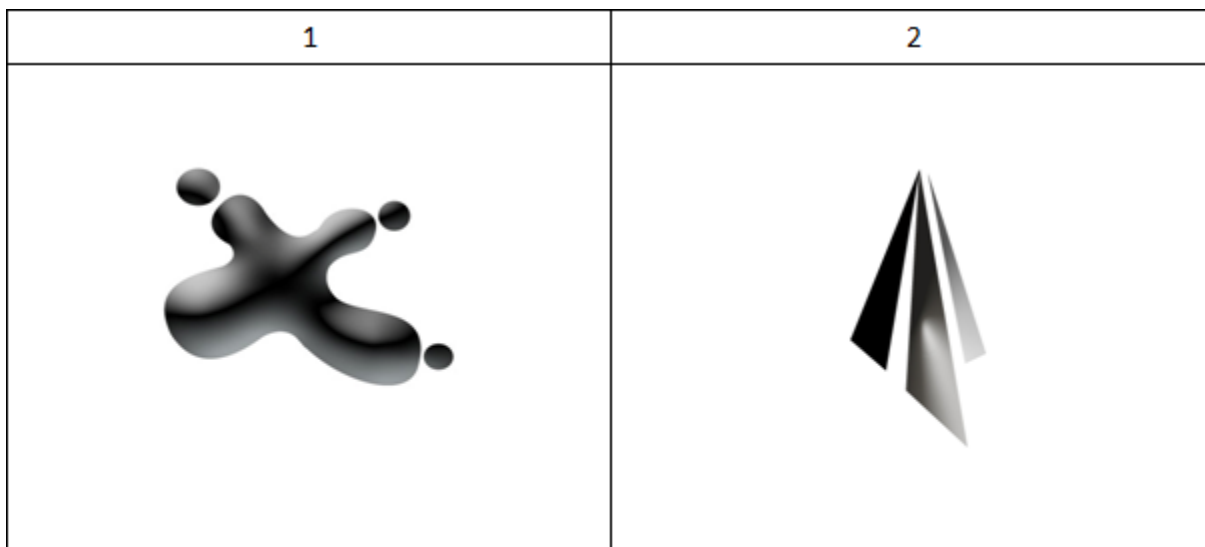
	TAKIRE
	MASUGO

Ankieta została wypełniona przez:

Kobietę	
Mężczyznę	

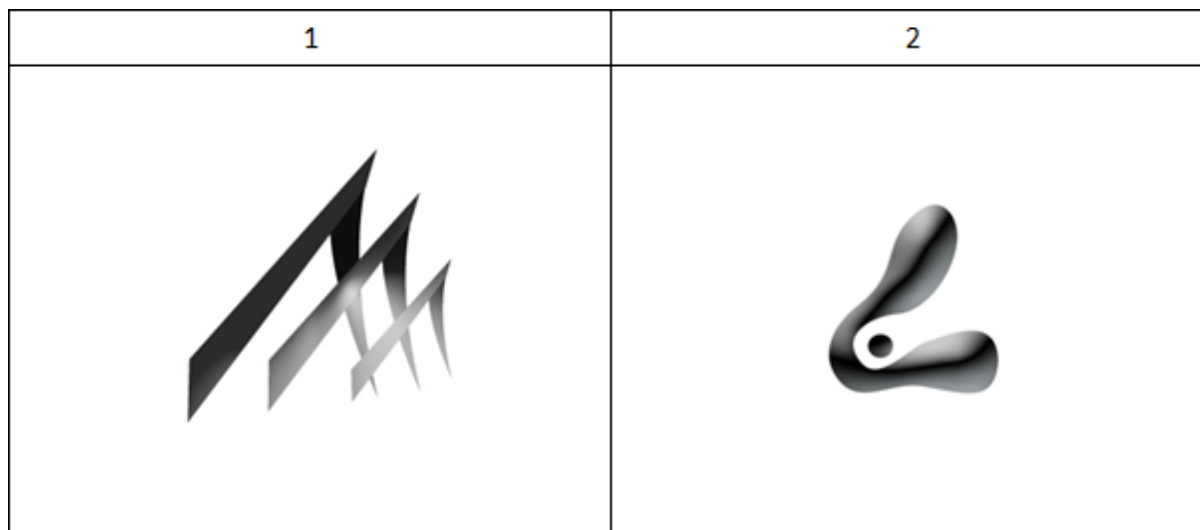
w wieku lat.

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #1 (N=10)

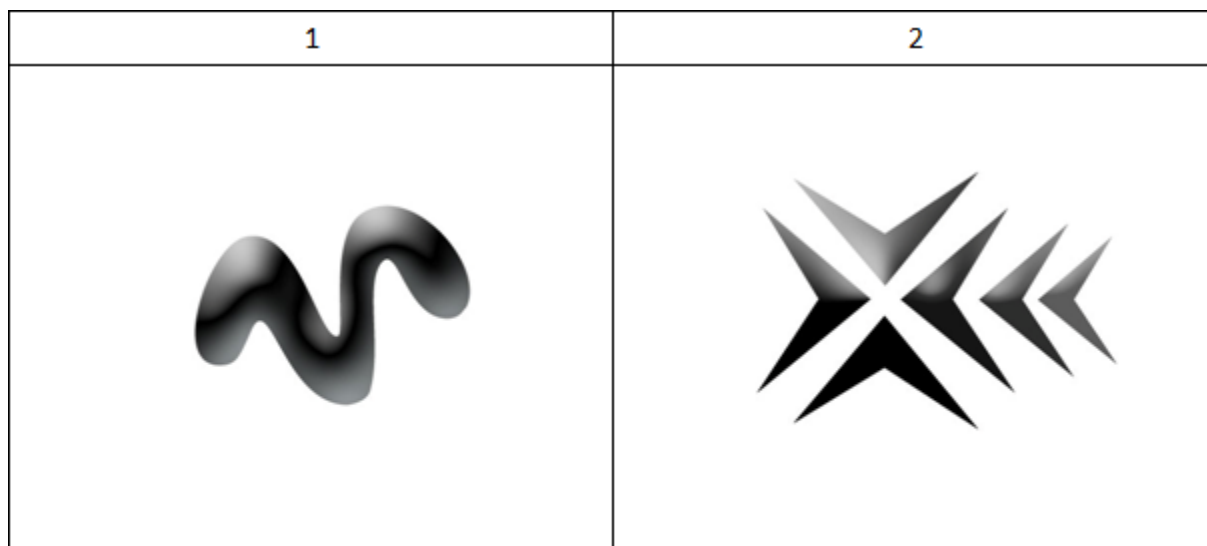
	RITEKA
	BULADO

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #2 (N=10)

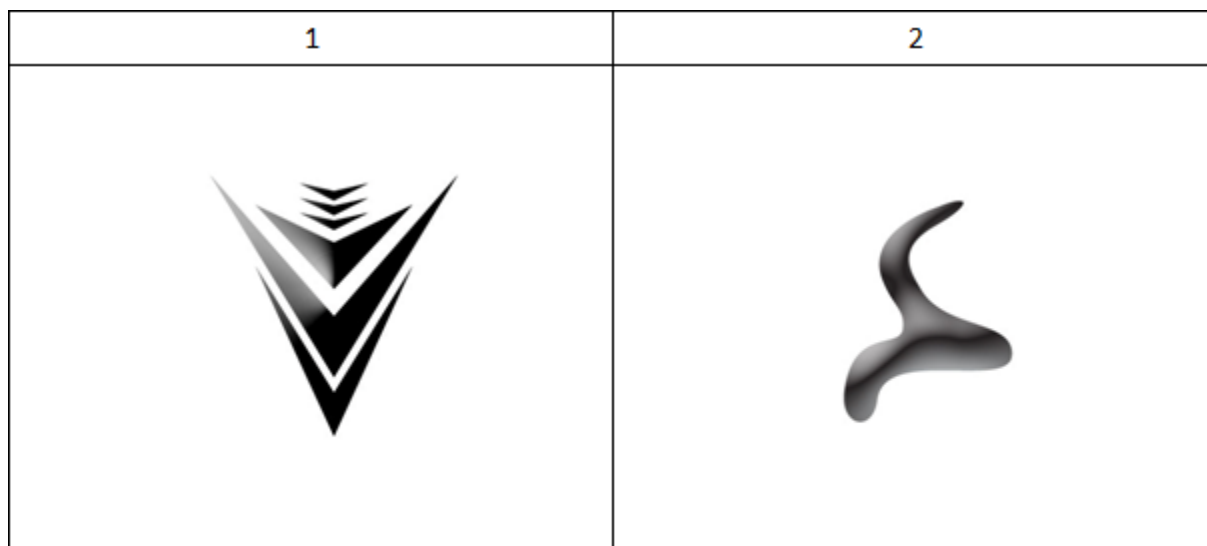
	RITEKA
	BULADO

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #3 (N=10)

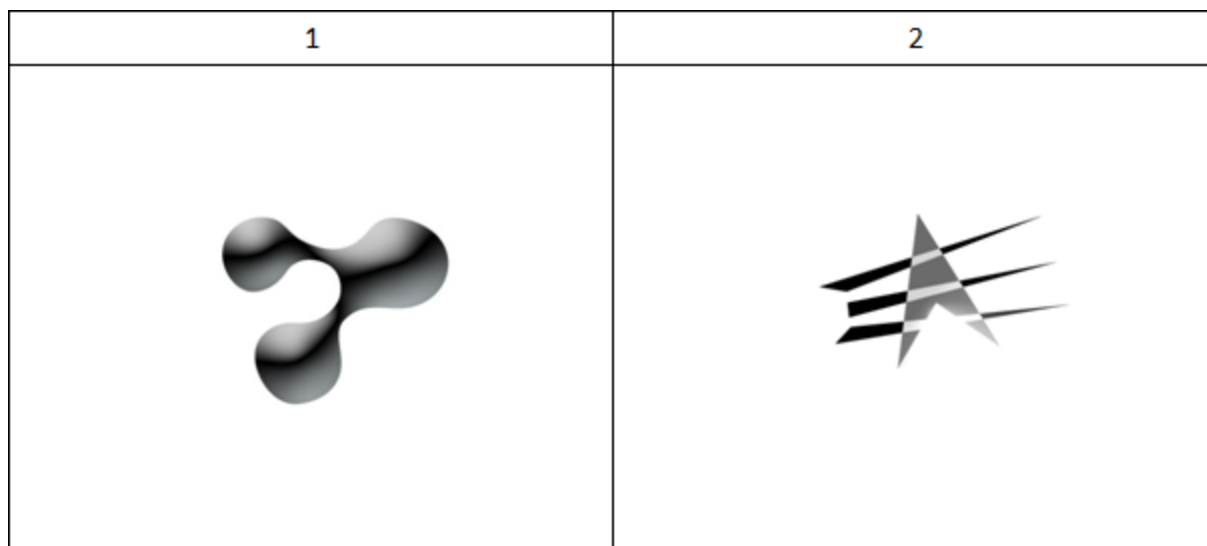
	RITEKA
	BULADO

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #4 (N=10)

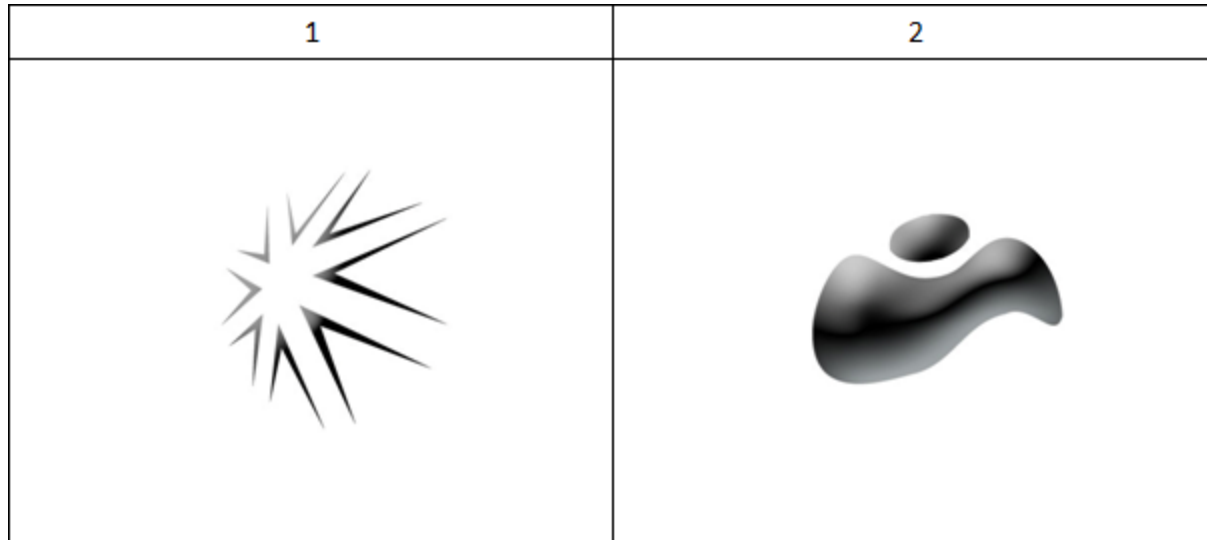
	PAMULA
	KETARI

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #5 (N=10)

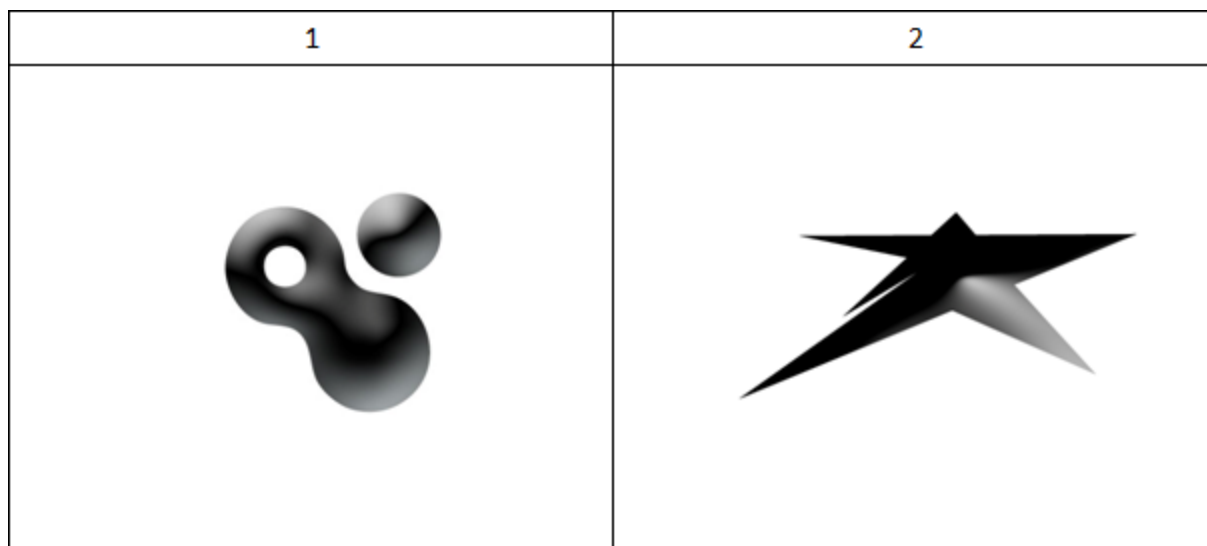
	PAMULA
	KETARI

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #6 (N=10)

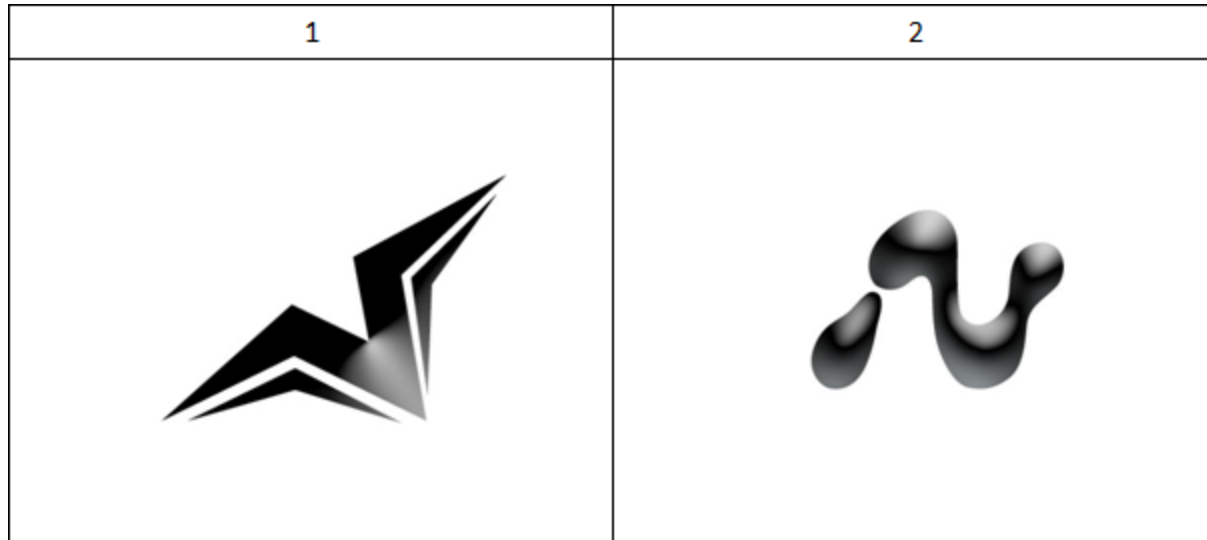
	PAMULA
	KETARI

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #7 (N=10)

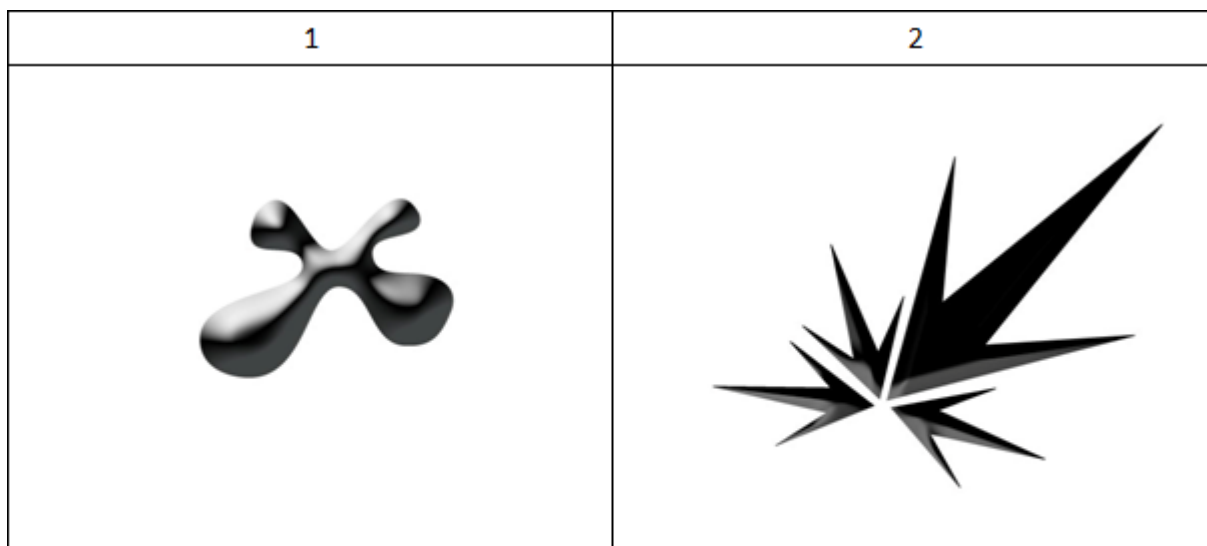
	TAKIRE
	MASUGO

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #8 (N=10)

	TAKIRE
	MASUGO

EKSPERYMENT III – KWESTIONARIUSZ #9 (N=10)

	TAKIRE
	MASUGO

EKSPERYMENT III – WYNIKI

- Zgodność z przewidywaniami na podstawie przeprowadzonej klasyfikacji wyniosła 91%.
- 82 na 90 osób przyporządkowało nazwy sklasyfikowane jako „ostre” do figur „ostrych”, a nazwy „obłe” do figur „obłych” (N=90) $\chi^2 = 60,844$ oraz $p < 0,000$.
- Wyniki dla grupy pierwszej (N=30) $\chi^2 = 19,200$, $p < 0,001$, dla grupy drugiej (N=30) - $\chi^2 = 16,133$, $p < 0,000$, dla grupy trzeciej (N=30) $\chi^2 = 26,133$, $p < 0,000$.
- Wyniki uzyskane w eksperymencie trzecim wskazują, że możliwe jest dobranie kształtu sygnetu dopasowanego do nazwy w sposób pozwalający na zwiększenie efektywności zapamiętania.

PODSUMOWANIE BADAŃ

- Rezultaty przeprowadzonych badań wskazują na istnienie silnego, określonego wpływu zarówno samogłosek jak i spółgłosek na percepcję dwóch typów figur – o ostrych oraz o obłych zakończeniach.
- Odpowiednie dopasowanie sygnetu do nazwy (lub nazwy do sygnetu) może polepszyć ich wspólne ze sobą zapamiętywanie.
- Zalety spójności sygnetu z nazwą na niesemantycznym poziomie można rozpatrywać również w odniesieniu do teorii pamięci Daniela Schactera.
- Korzyść dla projektantów: optymalizacja przekazu reklamowego związana nie ze wzrostem częstotliwości emisji, a odpowiednią konstrukcją „wskazówek” wykorzystywanych do jego przywołania

DODATKOWE INFORMACJE

<http://pfk.wikidot.com/nasze-wydawnictwa>

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

